

Bulbophyllum annamense

Khi thành lập mục “Lan Rừng VN từ A-Z” vào năm 2006, chúng tôi chỉ thấy 2 tấm ảnh trên trang Orchid Species và cho biết: Năm 1999, khoa học gia Hoa Kỳ Leslie Garay (1924-2016) đã tường trình về cây lan này ở Việt Nam với tên “*Cirrhopetalum annamense*”, rồi sau đó các khoa học gia Sieder & Kiehn chuyển sang loài *Bulbophyllum* vào năm 2009, và tên này được ghi vào trong danh sách các cây lan của VN (Index of CITES Species in Viet Nam).

orchidspecies.com

Rồi từ đó cho tới ngày nay, chúng tôi không thấy thêm một vết tích nào của cây lan này từ quốc nội cho đến quốc ngoại. Cho đến hôm nay trong nguyệt san ORCHIDS số tháng 5-2017 của Hội Hoa Lan Hoa Kỳ có tấm hình của một khóm hoa lan mang tên *Bulbophyllum annamense* ‘Crownpoint’ của vườn thảo mộc Montreal được giải CCE/AOS với số điểm 90. (Certificate of Cultural Excellence = Giải nuôi trồng xuất chúng.)

Hình ảnh cây lan rất tươi tốt, lại nhiều hoa, chúng tỏ đạt được giải thưởng cao quý với này thực là khó khăn biết mấy.

Chữ annamense khơi lại lòng căm hận vì khi còn nhỏ tôi đã bị thầy giáo phạt quỳ ở ngoài hành lang chỉ vì tôi đánh mấy thằng Tây con đã sỉ nhục tôi là Annamite.

Cũng vì thế cho nên đến năm 2008 khi giáo sư Olaf Gruss (Đức), một chuyên gia danh tiếng về lan hài thế giới tới Hội Hoa Lan VN nói chuyện, khi ông đã dùng 2 chữ Central Annamite, tôi đã vội vã có phản ứng về 2 chữ này. (Xin xem bài “[Giã Từ Hai Chữ: Annam](#)”.)

Nhưng dù ư hay không, 2 chữ này từ nhiều năm trước đây đã được dung để đặt tên cho nhiều cây lan của chúng ta, nên đành cam chịu và hy vọng rằng sau này sẽ bớt đi chăng?

Lục soát trong cả trăm tấm ngàn ảnh của các bạn ở quốc nội chỉ thấy 2 tấm ảnh của anh Chu Xuân Cảnh là có nét hao hao giống những tấm ảnh kể trên.

Đem vấn đề này hỏi Giáo sư tiến sĩ Leonid Averyanov người có thể nói là hiểu biết rành rẽ về hoa lan VN nhất trên thế giới. Ông trả lời: *"I think this is synonym of Bulb. longiflorum."* (Tôi nghĩ là đồng danh của *Bulb. longiflorum*.)

Nhìn vào hình ảnh, cây *Bulb. longiflorum* và cây *Bulb. annamense* rất giống nhau.

Bulbophyllum longiflorum 'La Jolla'
South Pacific Judging Center/AOS

Bulbophyllum longiflorum
getdomainvids.com

Nhưng cây *Bulb. longiflorum* lại có nhiều biến dạng về màu sắc và hình dáng khác nhau:

orchid.la.coocan.jp

orchidspecies.com

Như vậy sự khác biệt của 2 cây lan này là ở chỗ nào? Sự hoài nghi, thắc mắc chưa hết bỗng tôi chợt nhớ VN cũng còn một cây lan nữa có hoa hình dáng, màu sắc cũng tương tự với 2 cây kể trên. Đó là cây *Bulb. eberhartii* với hình ảnh như sau:

orchid-nord.com

orchidspecies.com

cattlaelia.forumactif.org

rv-orchidworks.com

Nhưng khi xem xét kỹ lại cây *Bulbophyllum eberhardtii* do Gagnep tìm ra, Phạm-Hoàng Hộ bổ chính lại năm 1972 hay *Bulbophyllum eberhardtii* (Gagnep.) Seidenf. 1992 chỉ là đồng danh của cây *Bulbophyllum picturatum* do [Lodd.] Rchb.f trình bày vào năm 1861. Hình ảnh mấy cây lan này rất giống như nhau khó lòng phân biệt.

Vốn dĩ không ưa chữ *annamense*, tôi hy vọng gần đây khoa học gia nào sẽ xem xét lại mẫu vật và chứng minh cây lan này chỉ là đồng danh như lời tiến sĩ Leonid Averyanov đã nói.

Xin các bạn bên nhà hãy nhìn kỹ những bức hình kể trên và tìm xem có thấy cây lan này mọc ở đâu và cho chúng tôi biết. Xin thành thực cảm ơn.

Kỷ niệm ngày đường Bolsa, Westminster mang thêm tên Đại lộ Trần Hưng Đạo.

HLVN